

UUDENMAAN LIITTO
Maakuntahallituksen puheenjohtaja
Tapani Mäkinen

Kunta- ja palvelurakennemuutos
Uudenmaan alueseminaari 28.10.2005

Arvoisa herra ministeri,
arvoisat uusmaalaiset päättäjät,
hyvät naiset ja herrat

Sisäasiainministeriö asetti 11.5.2005 kunta- ja palvelurakennemuutos – hankkeen. Hankkeen tavoitteena on, että nykyisin kuntien vastuulla olevat palvelut saavat riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan niiden järjestämisen ja tuottamisen turvaamiseksi tulevaisuudessa siten, että palveluiden laatu ja vaikuttavuus, saavutettavuus ja tehokkuus sekä teknologinen kehittäminen on otettu huomioon. Tarkastelun kohteena ovat kuntajaotuksen muutokset ja kuntarajat ylittävä yhteistyö kaikilla aluetasoilla kunnista valtakunnan tasolle saakka. Tämä oli suoraa lainausta hankkeen asettamispäätöksestä.

Hyvät seminaarin osanottajat,

Kesällä käynnistyneessä PARAS – hankkeessa ollaan nyt Uudenmaan maakunnankin osalta päästy niinkutsuttuun aluevaiheeseen, joka käynnistyy nyt järjestettävällä seminaarilla. On hyvä, että hankkeen tavoitteita ja valmistelua esitellään tällä tavoin laajoille joukoille, jolloin voimme vaikuttaa työn suuntaamiseen ja lopputulokseen. Seminaarin puheenjohtajana minulla on ilo toivottaa teidät kaikki lämpimästi tervetulleeksi.

Kumarrus valtioneuvoston suuntaan

Haluan kaikkien uusmaalaisien puolesta lausua valtioneuvostolle kiitokset siitä, että se on ryhtynyt hoitamaan tulevaisuuden kannalta tärkeää kysymystä, eli kuntatalouden hallinnon tehostamista ja palvelujen tuottamista. On myös tärkeää, että tarkastelun alueena on koko Suomi ja kaikki sen kunnat sekä julkiset toiminnot, vain siten meillä on mahdollisuus löytää edellytyksiä turvata tulevaisuudessakin peruspalvelut kaikille suomalaisille.

Onko peruspalvelujen saanti sitten uhattuna? Meille kaikille läsnäolijoille on sanomattakin selvää, että suomalainen kuntatalous on erittäin suurissa vaikeuksissa, sitä kenen toimesta tai syystä, en nyt lähde arvuuttelemaan, haluan vain todeta ja korostaa, että nyt ei ole pään pensaaseen pistämisen aika. Meidän kaikkien on avoimesti ja rohkeasti katsottava ja harkittava erilaisia vaihtoehtoja miten ja kenen kanssa julkisella sektorilla toimitaan huomisen Suomessa. Tämän ennakkoluulottomuuden asenteen haluan viestinä välittää myös muualle Suomeen, me täällä Uudellamaalla, emme jatkossa voi olla pelkässä paisuvien julkisensektorin kustannusten maksuautomaatin roolissa. Pääkaupungin metropolialue kilpailee tänään 850 muun metropolialueen kanssa Euroopassa, ei ole tarkoituksenmukaista, että joudumme uhraamaan resursseja muun Suomen kanssa kilpailemiseen, sillä olisi koko kansankunnan kannalta vain huonoja seurauksia. Jo kulunut viisaus; "kun Uusimaa menestyy – koko Suomi menestyy" ei vanhene koskaan!

Minun on avoimesti myönnettävä, että tämä kunta- ja palvelurakennemuutos kaikkine valtakunnantason rakennetyöryhmineen, alueseminaareineen, alueellisesti organisoituvine ohjausryhmineen jne., on saattanut minut kohtuullisen hämmennyksen valtaan. Hämmennystäni on lisännyt vielä se, että täällä Uudellamaalla vastuu aluevaiheen toteutuksesta on jaettu kahdelle eri toimijalle, eli PKS-neuvottelukunnalle sekä Maakuntaliitolle. Miten ministeriössä on tarkoitettu, että vastuu Uudenmaan kehittämisestä jaetaan, meillä on lukuisa joukko eri tavoin yhteisiä toimielimiä: YTV, HUS, KUUMA, HIISI, RAASEPORI, PKS-neuvottelukunta jne. Mikä on ohjausryhmän suhde vastuulliseen organisaation ja mitä tekee projektipäällikkö....Hämmennystä lisää hankkeen vastuullisten toimielinten suhde peruskuntiin ja niiden valtuustoihin. Kysytään miten kolmessa kuukaudessa voidaan edellyttää hyvinvointi Suomen pelastamista.

On ehkä kuitenkin osoittautunut oikeaksi ratkaisuksi, että Uudenmaan maakunnassa on kaksi vastuullista toimijaa PARAS-hankkeessa ja siten kaksi eri seminaaria, sekä tämänpäiväinen, että ensi tiistaina pidettävä pääkaupunkiseudun seminaari. Tällä tavoin voidaan hyvin ottaa huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteet ja tarpeet. Samalla pääkaupunkiseutu kytkeytyy Uudenmaan liiton kautta laajempaan Helsingin seutuun ja koko maakuntaan. Koska pääkaupunkiseutu edustaa valtaosan koko maakunnan volyyymeistä ja resursseista, on selvää, että maakunnan ja pääkaupunkiseudun periaatteiden ja kannanottojen tulee olla samansuuntaisia.

Uusmaalaisia näkökohtia

Valtioneuvoston ja sisäasiainministeriön toivomuksena on ollut, ettei ennen näitä alueellisia seminaareja ja pidemmälle vietyä valmistelutyötä otettaisiin kantaa esitettyihin hallintomalleihin. Tätä toivomusta luonnollisesti minäkin noudatan. Olen

siis valmis herkällä korvalla kuuntelemaan päivän alustuksissa ja keskusteluissa esitettäviä kannanottoja.

En kuitenkaan malta olla toteamatta, että eniten myönteisiä arvioita peruskuntamallista. Sehän on luonnollista, kun jo nyt maakuntamme kunnista lähes puolessa on yli 20 000 asukasta. Saati sitten sen jälkeen, jos keskusteltavana olevat kuntien yhdistymiset tapahtuisivat.

Epäilen kuitenkin, ettei mikään esitetystä kolmesta mallista sellaisenaan sovi Uudenmaan maakunnan oloihin. Liittyyhän tähän alueeseen monia sellaisia erityispiirteitä, jotka koskevat vain meitä, valtakunnalliset ratkaisut ovat aina vaatineet vähintäänkin hienosäätöä sopiakseen tänne.

Näin ollen toivon, että meillä on luovuutta ja poliittista tahtoa kehittää erillinen Uudenmaan malli. En halua kiirehtiä asioiden edelle kuvailemalla sen erityispiirteitä tarkemmin, mutta esimerkinomaisesti totean, että siihen vähimmillään voisi kuulua maakuntarajojen tarkistaminen ja uusien mallien kehittäminen valtion piirihallinnon ja maakunnan yhteistyöhön ja työnjakoon.

Valmistelutyö kunta- ja palvelurakenne hankkeen hyväksi on nyt Uudellamaalla käynnistynyt. Toivon, että kun maakuntahallitus vielä tänään iltapäivällä kokoontuu, sillä on tämän seminaarin antina käytettävissä uusia ajatuksia ja hyödyllisiä neuvoja, siitä miten voimme Paras-hankkeen avulla luoda parhaan maakunnan.

Maakuntalaulussamme vuodelta 1911 sanotaan, että Uusimaa on Suomen helmi, pidetään huoli että se on sitä jatkossakin – se on Suomen parhaaksi.

Hyvää seminaaria kaikille!